

SOCJOLOGIA

dr Żaneta Wełna

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

ZAJĘCIA ORGANIZACYJNE

Socjologia – pojęcie i działy

TEMATYKA ZAJĘĆ (1)

- 1) Zajęcia organizacyjne. Socjologia – pojęcie i działy.
- 2) Jednostka w społeczeństwie – koncepcje osoby jako istoty społecznej.
- 3) Prawa człowieka i dobro wspólne.
- 4) Wartości i normy.
- 5) Osobowość jednostki.
- 6) Socjalizacja i kulturalizacja.
- 7) Grupy społeczne – definicja i typologia.
- 8) Opinia publiczna.

TEMATYKA ZAJĘĆ (2)

- 9) Stereotypy w społeczeństwie.
- 10) Państwo – pojęcie, koncepcje, atrybuty.
- 11) Naród w ujęciu socjologicznym.
- 12) Społeczeństwo – definicja i typy.
- 13) Nierówności społeczne.
- 14) Kultura i media masowe we współczesnym świecie.
- 15) Zajęcia podsumowujące.

WARUNKI ZALICZENIA

- Forma zajęć: wykład z elementami konwersatorium;
- Forma zaliczenia: egzamin pisemny;
- Punktacja:
 - 90%-100% – bdb;
 - 80%-89% – +db;
 - 70%-79% – db;
 - 60%-69% – +dst;
 - 50%-59% – dst;
 - 0%-49% – ndst.

LITERATURA

- A. Giddens, *Socjologia. Zwięzłe, lecz krytyczne wprowadzenie*, Poznań 1998.
- A. Kubów, *Socjologia. Zarys problematyki i podstawowe pojęcia*, Poznań-Wrocław 2006.
- B. Szacka, *Wprowadzenie do socjologii*, Warszawa 2003.
- P. Sztompka, *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2012.

SOCJOLOGIA – WPROWADZENIE DO ZAGADNIENIA

SOCJOLOGIA – POCZĄTKI SYSTEMATYZACJI

- Narodziny pojęcia:
 - **1838 r., Auguste Comte;**
 - Połączenie łacińskiego *socius* (zbiorowość, społeczeństwo) + greckiego *logos* (mądrość, wiedza).
- 1892 r. – uruchomiono pierwszy wydział socjologii na Uniwersytecie w Chicago;
- 1895 r. – ustanowiono katedrę socjologii na Uniwersytecie w Bordeaux;
- 1909 r. – powstało Amerykańskie Stowarzyszenie Socjologiczne;
- 1920 r. – założono katedrę socjologii na Uniwersytecie w Poznaniu.

SOCJOLOGIA – JAK JĄ ZDEFINIOWAĆ?

- Socjologia jest **nauką o zbiorowościach ludzkich**;
- Przedmiotem badań socjologii są **zjawiska i procesy tworzenia się różnych form życia zbiorowego ludzi, struktury tych zbiorowości, zjawiska i procesy w nich zachodzące** (wynikające ze wzajemnego oddziaływania ludzi na siebie), **siły skupiające i siły rozbijające te zbiorowości**, a także ich **zmiany i przekształcenia**;
- Wyróżnia się:
 - **Socjologię naukową** – opiera się ona na systematycznych badaniach, posługiwaniu się ustalonym aparatem pojęciowym, sprawdzaniu hipotez i twierdzeń;
 - **Socjologię potoczną (praktyczną)** – bazuje ona na zdrowym rozsądku, uogólnianiu codziennych doświadczeń, często w sposób emocjonalny, niesystematyczny i niezweryfikowany.

POZIOMY ANALIZY SOCJOLOGICZNEJ

Mikrospołeczny

- Przedmiotem zainteresowania są tzw. **mikrostruktury, czyli małe zbiorowości**;
- Bada się również **wzory jednostkowych zachowań i bezpośrednich interakcji**.

Mezospołeczny

- Poziom **pośredni**;
- Przedmiotem zainteresowania są **całości społeczne**, takie jak społeczności lokalne czy wielkie organizacje.

Makrospołeczny

- Przedmiotem zainteresowania są **duże zbiorowości o złożonej, wielopoziomowej budowie**;
- Weryfikuje się **procesy zachodzące na poziomie całego społeczeństwa**.

DZIAŁY SOCJOLOGII SZCZEGÓŁOWEJ

- **Działy badające instytucje społeczne** (rodziny, instytucje wychowawcze, naukowe, gospodarcze, polityczne, religijne itp.);
- **Działy badające różne typy zbiorowości i grup ludzkich** (małe grupy i kręgi społeczne, zbiorowości terytorialne i kulturowe, kategorie zawodowe, klasy i warstwy społeczne);
- **Działy badające procesy społeczne**, np. procesy dezorganizacji społecznej (alkoholizm, przestępczość), procesy ruchliwości społecznej, zjawiska i procesy wynikające z oddziaływania środków masowego przekazu itp.

SOCJOLOGICZNE METODY BADAWCZE

- **Metody ilościowe:**
 - Sondaż;
 - Eksperyment;
 - Analiza treści;
 - Analiza danych zastanych.
- **Metody jakościowe:**
 - Wywiad pogłębiony;
 - Grupowy wywiad zogniskowany;
 - Obserwacja.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

dr Żaneta Wełna

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie